

**Posudek na rigorózní práci
Mgr. Huberta Maxy**

Odpovědnost za škody působené zvěří

Zvolené téma představuje zpracování okruhu otázek, které nebývají častým předmětem civilistického zkoumání; častěji se autoři podobných témat zaměřují veřejnoprávně a soukromoprávních souvislostí se dotýkají jen okrajově. Přitom otázky řešené rigorózní prací tvoří nikoli snad nosnou, nýbrž významnou a nezastupitelnou část občanského práva. Této skutečnosti si byli rakouští a českoslovenští civilisté dobře vědomi, a proto jim v učebnicích, komentářích i odborných pojednání věnovali zaslouženou pozornost. Z tohoto pohledu srov. zejména učebnice Krčmářovy, Mayera a z ještě starších nepřehlédnutelnou práci Randovu (Právo vlastnické). V centru jejich pozornosti stála především otázka nabytí vlastnictví zvířete- konkrétně kdy lze zvíře přisvojit, je-li *res nullius*. Podle autora předložené práce zvěř představuje *res nullius* pouze pro osoby oprávněné vykonávat právo myslivosti ve státě uznané honitbě. Stejně tak se dříve (i nyní) pečlivě zkoumala resp. zkoumá náhrada škody způsobené zvířetem či škoda způsobená zvířeti.

Proces dereifikace zvířat, který autor podrobně v širších souvislostech rozebírá, znamená z pohledu nové úpravy v občanském zákoníku č. 89/2012 Sb. zásadní, i když spíše teoretický posun. Zvíře podle ustanovení § 494 občanského zákoníku není věcí, avšak ustanovení o věcech se na něj použije obdobně jen v rozsahu, ve kterém to neodporuje jeho povaze.

Autor s nepřehlédnutelným mysliveckým zápalem a se znamenitou juristickou výbavou se správně zabývá nejprve vymezením práva myslivosti v rámci věcných práv. Dochází k závěru, že se jedná o věcné právo k věci cizí; „neboť volně žijící zvěř je *de facto* vždy vlastnictvím někoho jiného než osoby vykonávající právo myslivosti“. Věc ovšem není bez pochybností, vztah vlastníka pozemku a uživatele honitby přitahuje i nadále pozornost.

Nová právní úprava představována zákonem o myslivosti č. 449/2001 Sb. poskytuje možnost analyticky a kriticky posoudit model právní úpravy, který tato právní úprava představuje. Autor vhodně seznamuje čtenáře s vývojem právní úpravy myslivosti včetně souvisejících otázek a dokumentuje na nich zájem zákonodárského sboru na nové - společenským poměrům- lépe vyhovující právní úpravě.

Vlastní téma odpovědnosti za škodu způsobenou zvěří je uvozeno přehledným výkladem o samotném pojmu odpovědnosti. Rigorózní zkoumá režim

odpovědnosti za škodu upravenou v zákoně o myslivosti a odděleně obecný režim odpovědnosti podle občanského zákoníku. Zamýšlí se nad povahou odpovědnosti podle ustanovení § 52 odst. 1 písm. a) a b) , zákona o myslivosti, které povolává k odpovědnosti uživatele honitby, zatímco v § 56 téhož zákona při náhradě škod způsobených na zvěři povolává zákon k náhradě škody každého, kdo jí způsobil porušením právní povinnosti. Podle důvodové zprávy k citovanému ustanovení „návrh právní úpravy opouští u škod působených zvěří dosavadní neúnosnou odpovědnost uživatele honitby za výsledek a přejímá v podstatě obecnou odpovědnost za zavinění spatřovanou v tom, že v jednání či opomenutí uživatele honitby je shledávána příčina vzniklých škod“. Text zákona však k takto jednoznačnému závěru nevybízí a vede autora k hlubšímu zamyšlení.

Limity povinnosti k náhradě škody autor rozebírá na s. 57. Povinnost uživatele honitby k náhradě je dána toliko v případě poškození zvěří vybraných pozemků či kultur, oproti tomu v případě způsobení škody na pozemcích nehonebních povinnost k náhradě dána není.

Při výkladu je autor velmi pečlivý a podrobně se zabývá osobou povolanou k náhradě škody způsobené zvěří. V řadě případů je k této náhradě povolán nikoli uživatel honitby, nýbrž stát. To za předpokladu, že škoda je způsobena zvěří vypočtenou v zákoně č.115/2000 Sb. o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy. Zvěř umístěná v oboře má rovněž svá specifika (zvláště pokud jde o její režim při útěku), odpovědnost uživatele obory je však jednoznačná.

Rozbor odpovědnostních klauzulí podle občanského zákoníku je podán s dokonalou znalostí věci a na potřebné odborné úrovni. Platná právní úprava, inspirována úpravou německou (srov. § 833 a § 834 BGB), je na dostatečné obecné úrovni, a neřeší již kasuistické případy, o kterých se zmiňuje např. Randa (zámožný vlastník psa, který se pomínul, musí nahradit léčbu pokousaných osob; je-li vlastník psa nemajetný nahradí nemajetnému poškozenému stát dvě třetiny, obec jednu třetinu léčebných výloh- srov. Randa, A.: O závazcích k náhradě škody, Nákladem J. Otty v Praze, 1912, s. 79).

Úroveň předložené práce výrazně umocňuje rozsáhlý přehled po odborné literatuře, jak starší monografické (Krčmář, Randa, Rouček- Sedláček, Srb), novější (B.Petr), tak i časopisecké. Autor s literaturou pracuje lege artis, (srov. mimořádně rozsáhlý citační aparát), oceňují i srovnání s obdobnou právní úpravou řady cizích států (s.84n.).

Na základě podrobné analýzy autor formuluje a zdařile odůvodňuje své návrhy de lege ferenda.

Uzavírám, že posuzovaná rigorózní práce Mgr. H. Maxy představuje hodnotné a vyzrálé dílo, které potvrzuje jeho vysokou odbornou způsobilost.

Práci proto doporučuji k obhajobě. K rozpravě navrhuji možnost použití hlavy 1. části první části občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. na spory o náhradu škody způsobené zvěří, které vznikly ještě za účinnosti občanského zákoníku z roku 1964.

V Praze dne 13.3.2016

Prof. JUDr. Jan Dvořák, CSc.